

Besluitformulier

Team Duurzaamheid en Economie

Zaaknummer: 3490645 Datum: 17 december 2024	Opsteller: B. Nijkamp en A. Vos
Onderwerp: Convenant en subsidiebeschikking meerjarige samenwerking met Energiek Alphen aan den Rijn 2025 – 2028	
Besluiten: • Instemmen met het convenant 'Meerjarige samenwerking Energiecoöperatie Energiek Alphen aan den Rijn en Gemeente Alphen aan den Rijn tot verduurzaming van de gemeente'; • De portefeuillehouder Duurzaamheid te mandateren het convenant namens het college te tekenen; • Akkoord gaan met bijgevoegde beschikking voor voorlopige verlening van een meerjarige subsidie aan Energiek Alphen voor de periode 2025 – 2028; • Hiervoor in 2025 een incidenteel projectbudget ad. €127.109,- beschikbaar te stellen en dit te dekken ten laste van beschikbare Rijksmiddelen (CDOKE 2023/2025); • Hiervoor in 2026 en 2027 een incidenteel projectbudget ad. €180.109,- beschikbaar te stellen en dit te dekken ten laste van beschikbare Rijksmiddelen (CDOKE 2023/2025); • Hiervoor in 2028 onder voorbehoud van financiële dekking een incidenteel projectbudget ad. €180.109,- beschikbaar te stellen en dit te dekken ten laste van beschikbare Rijksmiddelen (CDOKE); • Bovenstaande neutrale financiële gevolgen in de begroting te verwerken via de Voorjaarsnota 2025; • Vooruitlopend op het formele besluitvorming via de Voorjaarsnota de subsidiemiddelen beschikbaar te stellen voor de periode 2025/2027.	

Publiekssamenvatting

Gemeente Alphen aan den Rijn en Energiecoöperatie Energiek Alphen aan den Rijn hebben een convenant afgesloten voor een meerjarige samenwerking. Tevens krijgt Energiek Alphen subsidie om een professionaliseringsslag in de organisatie en in haar aanbod te maken.

De energietransitie doen we met en voor onze inwoners en ondernemers. Energiek Alphen heeft daar de afgelopen periode een waardevolle bijdrage aan geleverd. En dat willen we gezamenlijk door ontwikkelen. Zo wordt het huidige aanbod van energiecoaches breder ingezet en verdiept. Ook huurders kunnen nu een energieadvies krijgen en inwoners worden desgewenst langer begeleid bij het nemen van stappen. Daarnaast zet Energiek Alphen zich in voor een slimme energievoorziening in Alphen aan den Rijn, gericht op besparen op energieverbruik, opwekken van duurzame energie en het delen en opslaan van energie. Energiek Alphen bouwt aan een netwerk met eigen leden, partners en andere geïnteresseerden om samen de energietransitie vorm te geven, om lokaal zeggenschap en eigenaarschap betekenis te geven en in te kunnen regelen. De gemeente Alphen aan den Rijn waardeert de inzet van Energiek Alphen en ondersteunt de samenwerking en haar inzet voor de energietransitie en inwoners van Alphen aan den Rijn met dit convenant en de bijbehorende subsidie.

Inleiding/ aanleiding

We staan als samenleving voor de enorme opgave van de energietransitie. Een opgave die niet alleen door het veranderende klimaat, maar ook door de economische en politieke vraagstukken van dit moment in een stroomversnelling terecht is gekomen. De schommelingen in de energieprijzen en de netcongestie doen ons beseffen dat het belangrijk is om als gemeenschap eigen regie te hebben over de energievoorziening. Lokaal zeggenschap en eigenaarschap krijgen betekenis.

Dankzij een rijkdom aan actieve en betrokken inwoners is het mogelijk de energietransitie in gezamenlijkheid aan te pakken. Energiecoöperatie Energiek Alphen aan den Rijn heeft in samenwerking met de gemeente Alphen aan den Rijn een inwonersorganisatie voor energievraagstukken opgebouwd. Zij vervullen een onmisbare rol in de energietransitie. Energiek Alphen en de gemeente willen de samenwerking verder uitbreiden en versterken.

Door middel van een meerjarig convenant aangevuld met een subsidieovereenkomst bekrachtigen beide partijen de samenwerking in de energietransitie waarin zij beide een rol vervullen. De gemeente Alphen den Rijn als regisseur van de energietransitie en de Energiecoöperatie Energiek Alphen aan den Rijn als onafhankelijke bewonersorganisatie voor energievraagstukken die beweging op gang brengt en praktijk maakt met inwoners. Een meerjarenafspraak zorgt voor continuïteit en stabiliteit voor Energiek Alphen, gemeente en in het aanbod richting inwoners.

Met deze samenwerking wensen beide partijen de lokale samenleving te versterken en voor te bereiden op de energietransitie.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De beoogde maatschappelijke resultaten zijn:

- Het versnellen van de verduurzaming van de woningen in Alphen aan den Rijn.
- Inwoners die andere inwoners helpen bij de verduurzaming van hun woning.
- Opbouwen van een lokaal netwerk van inwoners die aan de slag willen met de energietransitie, o.a. middels en het inregelen van lokaal eigendom.
- Het beter benutten van de kennis en kunde van inwoners.

Kader

- Coalitieakkoord 2022 – 2026 “Zichtbaar en dichtbij – Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente”
- Duurzaamheidsprogramma 2021–2030
- RES1.0
- Programma Energietransitie 2024–2027
- Plan van aanpak energiearmoede, vastgesteld op 12 juli 2022
- Nationaal Isolatieprogramma
- Algemene subsidieverordening Gemeente Alphen aan den Rijn 2020

Argumenten, eventuele risico's en eventuele alternatieven

Activiteiten subsidieaanvraag

Gemeente Alphen aan den Rijn en Energiek Alphen ondertekenen een convenant. Dit convenant is de basis voor een langjarige samenwerking met elkaar. Het zorgt voor continuïteit en stabiliteit voor Energiek Alphen, gemeente en in het aanbod richting inwoners. Onderdeel van het convenant is de subsidieaanvraag van Energiek Alphen voor de volgende onderdelen:

- Het opzetten en in stand houden van een basisorganisatie;

- Het professionaliseren van haar organisatie;
- Het continueren, uitbreiden en/of opzetten van projecten:
 - Energiebesparing
 - Opwekken en delen van duurzame energie
 - Gedragsverandering en communicatie
 - Innovatie en advies

Motivering

Opzetten en in stand houden basisorganisatie

Voor een stabiele bedrijfsvoering is het van belang dat de basiskosten die Energiek Alphen jaarlijks maakt zijn gedekt. Energiek Alphen maakt kosten die losstaan van de hoeveelheid of de soort activiteiten. Deze activiteiten zijn noodzakelijk om de continuïteit en bestaanszekerheid te waarborgen.

Professionalisering Energiek Alphen

Energiek Alphen heeft een groeiend activiteitenpakket. Betaalde krachten zijn, naast de vrijwilligers, nodig om de capaciteitsinzet te waarborgen op de onderwerpen algemeen, energiebesparing, communicatie en gedragsverandering en op opwek en delen van duurzame energie. Energiek Alphen streeft bij de capaciteitsuitbreiding naar specifieke kennis en vaardigheden en naar meer diversiteit, om zo beter aan te sluiten bij inwoners van de gemeente.

Project: Energiebesparing

Energiek Alphen biedt inwoners kennis over energie besparen en stimuleert hen om energiebesparende maatregelen te nemen. Dit geldt voor zowel eigenaar-bewoners als huurders. Energiecoaches verzorgen verschillende adviezen:

- Energieadviezen 1.0 (eenmalige huisbezoeken + uitgewerkt energieadvies)
- Energieadviezen 2.0 (inwoners worden langer gevolgd en krijgen meer hulp en advies, inclusief wijkaanpakken en NIP-adviezen)
- Warmtescan-adviezen

Project: Opwekken en delen van duurzame energie

Energiek Alphen helpt de gemeente bij het behalen van de doelstelling van 0,32 TWh duurzame opwek. Dit doet Energiek Alphen door actief te zoeken naar mogelijkheden om duurzame opwek te realiseren en door een rol te spelen bij het inregelen van het lokale eigendom van deze opwek. Ook onderzoekt Energiek Alphen de mogelijkheden om op kleine schaal energie te delen.

Project: Gedragsverandering en communicatie

Energiek Alphen zet in op gedragsverandering en communicatie voor alle inwoners van Alphen aan den Rijn. In overleg met de gemeente en lokale organisaties (kerk, buurthuis e.d.) ontwikkelt zij projecten voor specifieke doelgroepen.

Project: Innovatie en advies

Er zijn projecten die nu nog niet in beeld zijn en die de komende jaren ontwikkeld en uitgewerkt worden. Voor nieuwe projecten dient Energiek Alphen eerst een projectplan in. Als het project past bij de gezamenlijke ambitie, er voldoende capaciteit beschikbaar is voor de uitvoering en dit past binnen de politieke wensen/prioriteiten, dan komt dit project na goedkeuring van de gemeente in aanmerking voor subsidie.

Motivatie afwijken indientermijn subsidie

Artikel 6 lid 1 van de Asv 2020 stelt dat de aanvraag voor subsidie voor 1 mei voorafgaand aan het subsidiejaar ingeleverd moet worden. Artikel 6 lid 2 geeft aan dat het college hiervan af kan wijken in bijzondere gevallen.

Het opstellen van het convenant en de bijbehorende subsidieovereenkomst is een langdurig proces geweest. Beide partijen zijn van mening dat dit proces nodig is geweest om tot een zorgvuldige uitwerking van de afspraken te komen. Vandaar dat we u nu verzoeken om een subsidie te verstrekken voor kalenderjaren 2025 t/m 2028.

Duurzaamheid

Alphen aan den Rijn is een ambitieuze gemeente als het gaat om duurzaamheid. Gemeente Alphen aan den Rijn is op diverse schaalniveaus bezig met de energietransitie om in 2050 fossiele brandstofvrij en energie- en CO₂- neutraal te zijn. Er is versnelling nodig om de ambities te behalen. Verduurzaming van bestaande woningen in samenwerking met lokale partijen levert een belangrijke bijdrage aan deze ambities. Isoleren is de eerste stap in de energietransitie. Wat niet gebruikt wordt hoeft niet duurzaam opgewekt te worden. Energiecoaches helpen inwoners om de stap te nemen.

Participatie

Voor inwoners en door inwoners!

- Energiecoaches zijn inwoners die andere inwoners energieadvies geven.
- Energiek Alphen zet zich in om samen met lokale gemeenschap, diverse projecten op te zetten, zoals duurzame opwek en energie delen.
- Leden van Energiek Alphen zijn inwoners die actiever betrokken willen zijn bij duurzame opwek en energiegemeenschappen in hun eigen buurt of gemeente.

Door de samenwerking met Energiek Alphen geven we invulling aan onze doelstelling om initiatieven van bewoners verder te helpen.

Financiële consequenties

Kosten

De looptijd van het convenant is vier jaar, de subsidieovereenkomst stellen we daarom ook voor vier jaar op. Er is ruimte opgenomen voor Energiek Alphen om te groeien in de professionalisering, vandaar dat er in 2025 twee professionals ingezet worden en vanaf 2026 vier professionals.

- €127.109,- in 2025
- €180.109,- in 2026
- €180.109,- in 2027

Voor de jaarschijf 2028 is het nog onzeker of CDOKE middelen beschikbaar komen. De uitkering van het subsidiebudget voor 2028 is dan ook onder voorbehoud van financiële dekking.

- €180.109,- (in 2028, onder voorbehoud van financiële dekking)

Dekking

De incidentele bijdrage voor 2025 t/m 2027 wordt gedekt uit beschikbare Rijksmiddelen (CDOKE 2023/2025) (FCL 75000348).

De Rijksmiddelen (CDOKE) voor 2028 en de jaren erna, wordt begin 2025 door het Rijk bekend gemaakt. De subsidiebeschikking stelt onder voorbehoud van financiën de subsidie voor 2028 beschikbaar.

Realisatie

Inwoners blijven adviezen krijgen en energiecoaches blijven aan de slag. Het huidige aanbod van energieadviezen wordt breder ingezet en verdiept. Ook huurders kunnen nu een energieadvies krijgen en inwoners worden desgewenst langer begeleid bij het nemen van stappen.

Daarnaast zet Energiek Alphen zich in voor een slimme energievoorziening in Alphen aan den Rijn, gericht op besparen op energieverbruik, opwekken van duurzame energie en het delen en opslaan van energie.

Bijlage(n)

- Subsidieaanvraag
- Begroting
- Beschikking voor voorlopige verlening subsidie aan Energiek Alphen 2025–2028
- Convenant